

Hannu Koivurinta
neuvottelevavirkamies
Valtiovarainministeriö, valtionhallinnon kehittämisosasto

21.10.2020

Eduskunnan hallintovaliokunta

KIRJALLINEN VASTINE VALTION VIRKAMATKOILLA SATTUNEIDEN VAHINKOJEN KORVAAMISESTA ANNETUN LAIN MUUTTAMISESTA SEKÄ ULKOMAANEDUSTUKSEN KORVAUKSISTA ANNETUN LAIN 9 B §:n JA 10 §:n KUMOAMISESTA ANNETUISTA LAUSUNNOISTA

Valtiovarainministeriö pyysi otsikossa mainitusta lakiesityksestä lausuntoja lausuntopalvelu.fi sivuston kautta, jolloin kaikilla oli mahdollisuus antaa lausuntoja. Lausuntoaika oli 2.7-31.8.2020. Lausuntoja saatiin kahdeksalta taholta.

Lausunnon antoivat: ulkoministeriö, puolustusministeriö, työ- ja elinkeinoministeriö, liikenne- ja viestintäministeriö, maa- ja metsätalousministeriö, valtiokonttori, Palkeet ja valtiovarainministeriön budjettiosasto.

Lähtökohtaisesti kaikki lausunnon antaneet pitivät esitettyjä muutoksia kannatettavina ja perusteltuina.

Valiokuntaan on saapunut seuraavat lausunnot, joihin tässä vastataan

Valtiovarainministeriön vastine lausuntojen erillisiin huomioihin

Oikeusministeriö katsoi lausunnossaan, että yhdenmukaisuuden vuoksi myös kilpa- ja ammattiurheilu tulisi määritellä pykälätekstissä vastaavasti kuin pykälän 2 momentissa nykyisin määritellään, mitä riskialttiilla urheilulajilla ja toiminnalla tarkoitetaan.

Valtiovarainministeriö toteaa, että valmistelussa on tukeuduttu vakuutustoiminnassa vakiintuneisiin käsitteisiin eikä esityksellä ole tarkoitus ottaa näihin kantaa. Tämän johdosta pykälissä tai säädöstekstissä ei ole lähdetty avaamaan käsitteitä vakiintuneiden käsitteiden osalta.

Oikeusministeriö ehdotti lisäksi harkittavaksi sitä, että pykälätekstiä muutettaisiin vastaamaan perusteluja siten, että matkustaja veloitettaisiin hakemaan korvausta ensisijaisesti kuljetusyhtiöltä, mutta ellei hän kohtuullisessa ajassa saisi siltä korvausta tai vastaus olisi kielteinen, Valtiokonttori korvaisi matkatavaralle aiheutuneen vahingon. Näissä tilanteissa matkustaja voisi siirtää oikeutensa korvaukseen Valtiokonttorille, joka voisi harkintansa mukaan vaatia kuljetusyhtiöltä korvausta tuomioistuimessa.

Valtiovarainministeriö ja valtiokonttori katsovat, että ehdotus lisäisi epäselvyyttä vastuista. Käsitteillä olevalla lakiehdotuksella ei ole tavoitteena näiltä osin muuttaa vakiintuneita käytäntöjä.

Ulkoasianministeriö esitti, että lain soveltamista tulisi laajentaa myös ns. paikallisesti palkattujen virkamatkaa vastaaviin matkoihin.

Näiltä osin valtiovarainministeriö toteaa, että asia oli valmisteluvaiheessa esillä, mutta korvausten piiri olisi laajennut kohtuuttomasti ja vakuutettujen piiriä ei kyetä yksilöimään. Lisäksi tilanne ja ehdot vaihtelevat maittäin, näin ollen on perusteltua rajoittaa turvan piirissä olevia henkilöitä ehdotetun mukaisesti. Ulkoasiainministeriön ehdotus asian ja sääntelyn selkeyttämiseksi on kannatettava, mutta ei tässä yhteydessä ratkaistavissa.

Ulkoasiainministeriö esitti myös harkittavaksi, että tulisiko valtion työsopimussuhteessa oleva henkilöstö paremmin huomioida takaisinperintää koskevassa 23 §:ssä.

Kyseinen pykälä on seuraava:

23 §

Virkamiehelle maksettu korvaus voidaan periä takaisin kokonaan tai osittain, jos korvauksen saamisen edellytys ei täyty. Takaisinperintään sovelletaan, mitä valtion virkamieslain (750/1994) 60 ja 61 §:ssä säädetään.

Työ- ja virkaehtojen käsitteet määrittyvät virkamiehiä koskevan lainsäädännön mukaisesti. Tässä yhteydessä on tarkoituksenmukaista käyttää termiä virkamies ja sitä kautta määrittävää rajausta.

JUKO ry. nosti lausunnossaan esille, että ehdotuksen mukaan vahinkojen korvattavuutta rajoitetaan tilanteisiin, joissa riskialttiin urheilulajin tai muun toiminnon harjoittaminen on virkamiehen työtehtävien edellyttämää.

JUKO ry. piti ongelmallisena sitä, että esityksessä ei käy ilmi mitään perusteita korvauksen rajoitukselle.

Valtiovarainministeriö toteaa, että tässäkin kohdin on seurattu vakuutustoiminnassa vakiintuneita käsitteitä, eikä esityksellä tavoitella niihin muutoksia. Näiltä osin esityksen tarkeneminen ei siis ole valtiovarainministeriön näkemyksen mukaan tarpeen.

JUKO ry. nosti esille myös ns. kotivakuutuksen rajaamisen korvausten ulkopuolelle.

Valtiovarainministeriön näkemyksen mukaan rajoitus on tarpeellinen ja välttämätön siksi, että vastuujako pysyy selkeänä. Virkamatkoilla sattuneista vahingoista vastaa valtio/valtiokonttori, muiden vahinkojen osalta virkamies vastaa vakuutuksistaan.

Hannu Koivurinta

Neuvotteleva virkamies / Ministerial Adviser
Valtionhallinnon kehittämisosasto / Public Governance Department
Valtiovarainministeriö / Ministry of Finance, Finland
Phone: +358-2955 30117
GSM: +358-40 734 6914

